

קליטת מפונים: היבטים ועקרונות בהתנהגות אוכלוסייה

אמיר רייסמן

יכולת לעמוד בפני אובדן פוטנציאלי לאדם, משפחה, קבוצה או קהילה, ובפני פגיעה ברציפויות – או היכולת להתאושש (*bounce back*) מהאובדן לאחר התרחשותו, חזרה למצב מתפקד, תוך שיקום כל הרציפויות שנפגעו.

השפעת פינוי על האוכלוסייה

לחץ וחרדה

מידע

אובדן

רגרסיה התנהגותית

תלות - יוזמה

גם אצל הורים וילדים

השפעת פינוי על הצוותים המקצועיים והאוכלוסייה הקולטת

שחיקה וטראומטיזציה משנית

מציאות טראומתית משותפת

עקרונות סיוע לקהילה בשעת חירום

- לעזור להם לעזור לעצמם:
 - לייצר תחושת מסוגלות
 - אוכלוסייה כמכפיל כוח.
- שימור רציפויות (קוגנטיבית, תפקידית, חברתית, זהותית) של היחיד והקהילה
- תלות מינימלית בגורמים חיצוניים
- הפוך את התגובה השלילית לפעולה חיובית
- עיגון הצלחה ראשונית על מנת לבנות אמון של הקהילה
- מתן מענה רציף לקהילה באמצעות מידע
- מה שעובד טוב בשגרה יעבוד טוב גם בחירום

עקרון הקמ"צ (סולומון)

- **קירבה** - התחלת ההתערבות סמוך למקום האירוע.
- **מיידיות** - התחלת ההתערבות סמוך למועד האירוע.
- **ציפייה** - לנפגעים להתמודדות פעילה חזרה לתפקוד תקין התאוששות.

**כל תגובה היא תגובה נורמאלית
- למצב לא נורמאלי**

עקרון איגום משאבים

**הקמת מערכת חירום רב-מקצועי בניהול
מרכזי, ומתן מענה אינטרגטיבי עם כתובת
אחת לכל**

עקרון הפשטות

**בו נעשה את זה פשוט – כי אם זה לא יהיה
פשוט, זה פשוט לא יהיה**

**כל מה שאפשר לפשט – שפה, הנחיות,
תהליכים ועוד – ראוי שנפשט**

כלים פסיכוסוציאליים לתמיכה

ע"ר נפשית
ע"ר נפשית טלפונית
שיח קבוצתי
בשורה מרה

יישום העקרונות בעת פינוי וקליטה

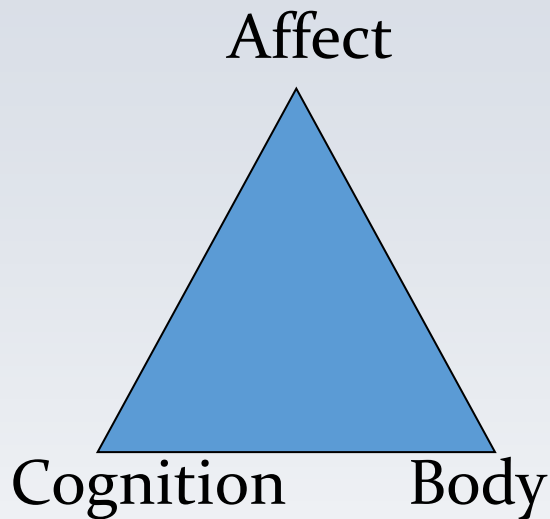
- תחילת טיפול מיד עם ההגעה.
- איחוד משפחות וקהילות.
- יצירת מוקד מידע אחד (פעילות גורמי ההצלה, זכאות לפיצוי וכדומה).
- שיתוף בתהליך: הפעלת התושבים, יצירת מניפת הפעלה, ציפייה לתפקוד תקין.
- סיפוק שירותים מוניציפאליים וממשלתיים באופן נגיש.
- מתן מענה לילדים.
- מתן מענה לצרכים שהתושבים מציפים (תרופות, מזון, מידע וכו').
- פיתוח שגרת יום לאוכלוסייה מובנית
- לצוות המלווה: תמיכה ע"י גורמים חיצוניים, שיח קבוצתי מסכם בסוף יום, תמיכה הדדית

סטטוס	אחראי, משאבים (כ"א ועוד) ולו"ז	החלטה על דרך פעולה אפשרית (ומתן סדר עדיפות)	משמעות ופרוש העובדות	עובדות (תמונת מצב)

צרכי האוכלוסייה בשעת חירום

- **צרכים פיזיים קיומיים** – צרכי קיום ותפקוד שוטפים כגון טיפול רפואי, מקום לשהייה מוגנת, אוכל ושתייה, מנוחה, הגיינה, פרנסה.
- **צרכי מידע** – איתור קרובים, מידע שוטף, הכוונה והדרכה לגבי המצב הצפוי ודרכים להתמודד.
- **צרכים חברתיים-פסיכולוגיים** – טיפול נפשי, לכידות, תמיכה חברתית, הפגה, מורל, תעסוקה .

תגובת לחץ

• תגובה נורמלית והשרדותית

• **רגשי:**

• שוק, עצב, דכאון, איבוד תקוה, כעס, אלימות כלפי סמכות אצל מתבגרים, פחד, חרד

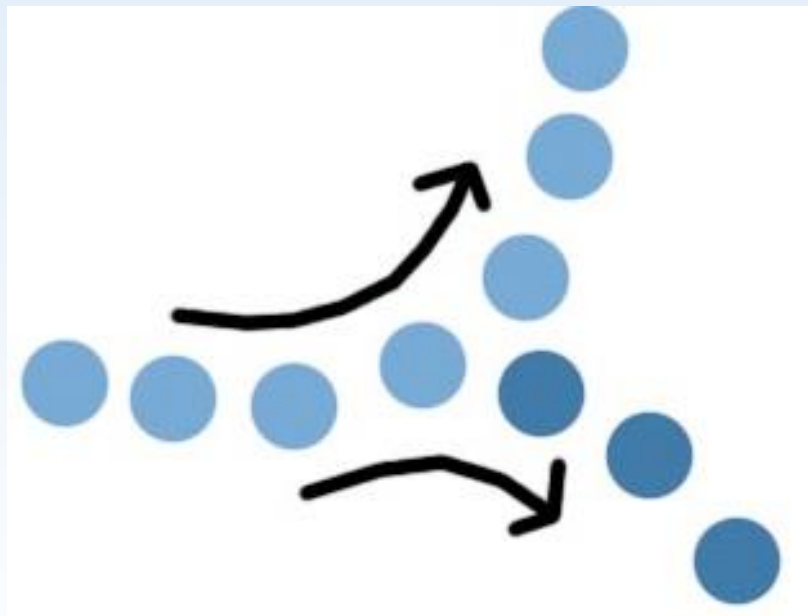
• **קוגניטיבי:**

• בלבול, קושי לקבל החלטות, אובדן זכרון, קושי להתמקד, קושי בשיפוט, חשיבה שלילית

• **פיזי:**

• עייפות, קושי לישון, דופק ונשימה מואצים, רעד, הזעה, מערכת העכול מגיבה

כל תגובה היא תגובה נורמלית למצב לא נורמאלי.

רציפויות בשעת חירום

רציפויות

גשרים העוזרים לנו לעבור מהאתמול אל המחר

קוגניטיבית
תפקידית
חברתית
זהותית
1. רגשית
2. פסיכולוגית

